

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Eris. r. nr. francoate nu se pri-
mesco. Nu se scrie pe nuse re-
timită!

Biroaurile de aruncări:
Brașov, p. a. mare Nr. 22
Inserate mai prezintă în Viena
Andoif, Moser, Haszarsztajn de Volger
(Otto Mas), scrii Schalek, Alois
Herni, J. M. Duka, J. Oppel, J. Dom-
berger în Bu. Insepta: A. V. Goltz-
berger în on. Mess. Eckstein de mai:
în Frankfurt: G. L. Dombi; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul în administrațiune o revistă
garnitură pe o săptămână 8 or.
și 90 or. Imbru pentru o pu-
blicare. Putri și mai dese
după tară și în vorală.
Reclame pe pagina III-a
seroă 10 or. v. n. sau 80 ani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU IIII.

„Gazeta“ este în să-care di.
ABONAMENTU PENTRU ANULU IIII:
Pe unu an 12 fl., pe șese lună
6 fl., Pe trei lună 3 fl.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe unu an 40 franco, pe șese
lună 20 franco, pe trei lună
10 franco.
Se pronomeră la toate oficiile
postale din într și din afără
și la d. colectori.
ABONAMENTU PENTRU BRAȘOVU:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șese lună 5 fl., pe trei
lună 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șese lună 6 fl., pe trei lună 3 fl.
Unu esemplăru 5 or. v. n. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 175.

Brașov, Sâmbătă 4 (16) Augustu

1890.

PROCESULU DE PRESSĂ

ală

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

De când s'a publicat prin țiar, că „Gazetei Transilvaniei“ i-s'a intentat procesul de pressă, foile unguresci s'au ocupat cu „patriotic“ interes de el, acuzându și cerându condamnarea directorului fôiei nôstre Dr. Aurel Mureșianu și a colaboratorului ei Traianu H. Popu.

Tocmai chinuite foile unguresci de convingerea, că în articolul și notița incriminată se spune cel mai dureros adevăr, dat cu câteva zile mai înainte la lumina zilei chiar de un deputat ungur — căruia nu i-s'a clintit din loc nici un fir de păr din cap — scriau în ajunul judecării procesului, că „pertractarea se arată a fi ne mai obișnuită de interesantă.“

Și în adevăr interesantă pertractare, care n'a durat mai puțin de de ce ore și ală cărei rezultat este cea mai zdrobitoare confirmare a celor cuprinse în articolul incriminat.

Reservându-ne a publica în numărul viitor întreg decursul pertractării, ne mărghinim deocamdată a aduce unele amărute din foile unguresci despre acest proces.

Cumplit i-au turburat pe dușmanii poporului român manifestatiunile de iubire și aderare din partea Românilor, făcute cu ocaziunea plecării directorului și colaboratorului nostru la Clușiu, a acestor „luptători ai cauzei valahe“, cum dice „Erdely Hirado“, care intitulă manifestatiunile acestea „Demonstrațiune pentru „Gazeta“, ce a pricinuit „patriotică“ mârhire

și reptilei „Kolozsvar“ și altor foi unguresci.

Și aceste manifestatii de iubire și aderare s'au continuat și în Clușiu, mărturisind însăși reptila, că „nu numai din Clușiu, ci și din alte părți mai depărtate ale Ardelului s'au înfățișat Români la pertractare, cu deosebire însă tinerimea română a fost reprezentată în mare număr; ăr în sala laterală așteptau începerea pertractării și un număr mare de dame.“

Așa scrie reptila, care cu câteva zile mai înainte avusese insolenta să afirme, că Românii nu se mai interesă de procesele de pressă intentate țiarelor lor.

Sdrobitoare desaprobare!

Erî sêra târziu, cãtră 11 ore, am primit următoarele telegrame:

Clușiu, 14 Augustu (7 ore 30 m.) După orele 7 s'au terminat pledoariile. Președintele face resumatul pertractării. Peste vr'o oră se va publica verdictul.

Clușiu, 14 Augustu (9 ore 15 m.) Traianu H. Popu e condamnat la un an închisore, ăr Dr. Aurel Mureșianu la șese săptămâni areștu. Amândoi au insinuat nulitate (recursu.)

Er biroul oficial de corespondență din Pesta ne-a transmis aqî următoarea telegramă:

Clușiu, 15 Augustu. După terminarea pertractării procesului de pressă ală „Gazetei Transilvaniei“, au fost condamnati Traianu H. Popu la un an închisore de stat și 100 fl. amendă, ăr Dr. Aurel Mureșianu la șese săptămâni areștu pentru neglijierea datorinței sale de supraveghia, precum și amândoi la suportarea cheltuelilor de judecată. Acușatii au insinuat

nulitate. Pertractarea a durat până la 8¹/₂ ore sêra.

Astfel s'a sfârșit acest proces, ală căru rezultat aruncă cea mai neagră umbră asupra liberalismului și constituționalismului regimului unguresc.

Ca încheiere trebuie să observăm, față cu unele țiare, care au numit ca apărător în acest proces pe d-lă avocat Simionu Damianu, că apărător a fost d-lă avocat Iositu Romanu.

E adevărat și constatăm cu deosebită plăcere, că și d-lă avocat Simionu Damianu s'a oferit a lua asupra și sarcina apărării, dăr starea sănătății l'a împedat a urma voinței sale.

Cehii, Rutenii și Polonii.

După convorbirea ce a avut-o la Viena cu contele Taaffe, Dr. Rieger s'a întors ărăși la Praga, ca să se consulte cu conducătorii Cehilor bătrâni și Cehilor tineri asupra răspunsului ce i-l'a dat Taaffe și care ar fi, dice-se, de cuprinsul, că „în cestiunea limbii la judecării în Boemia guvernul se ține de punctatiunile pactului; după primirea acestuia, s'ar pute lua în considerare cestiunea, dăr nici atunci nu fără înțelegerea Germanilor.“

Organul Cehilor tineri „Narodni Listy“ nu numai că nu vrea să scie de nici o primire a pactului, dăr îi contestă lui Rieger dreptul de a mai tracta și mai departe în numele Cehilor și cere ca primă condițiune a revisuirii pactului o deplină restituire în integritate a raporturilor dinainte de pertractări, în urma cărora s'a încheiat pactul. Numai atunci ar fi Cehii gata să încheie un pact, dăr pe baza dreptului public cehi.

„Narodni Listy“ dice, că decă cei din Viena și cercurile germane

din Boemia n'au avut intențiunea să periclitize și să sguide starea lucrurilor prin pactul din Viena, atunci să dovadă această, retrăgându ministrul de justițiă ordinațiunea, prin care se declară ca superfluă cunoștința limbii cehi pentru multe cercuri judecătorești și prin care tribunalul suprem din Praga se împarte în două secrete naționale.

Apoi, precum se cer garanții pentru Germani, totu așa ceru Cehii garanții pentru desvoltarea națiunei lor, și anume deplină egală îndreptățire a ambelor popore și a limbilor lor, reînnoirea și executarea dreptului public cehi.

În acelaș timp, când energia Cehilor aduce pe guvernul din Viena în cea mai neplăcută situațiune și i sdruncină pozițiunea, Rutenii din Galitiă încurajați de succesele Cehilor, încep acțiunea în contra supremației asupritore a Polonilor cu mai multă încredere în izbânda luptei lor.

Rutenii cer împărțirea națională a Galitiiei în două părți: una rutenă și alta polonă, singura garanțiă sigură în contra asupritorilor lor poloni. Și se vorbește chiar, că sunt sorti d'a se încheia un pact polon-ruteni.

Organele aristocrației polone și ale partidei poșone democratice varsă foc și pară asupra Rutenilor din cauza acesta, ba mergu cu nerușinarea până acolo, încât îi numesc pe Ruteni „trădători ai țării“, pentru-că seversesc „crimă“ — tocmai cum se întâmplă în Ardelu, Bănatu și Țera unguresc — de a cere asupritorilor să se nu-i mai chiniescă, să-i lase să se desvolte limba lor maternă și naționalitatea, să se bucure de egală îndreptățire cu Polonii nu numai la greutățile și

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

(4)

Șorecii din Hameln.

(Fine.)

Sașii nu află adăpost până la regele Ungariei Geza II. Venirea lor nu se pte ține de o emigrare națională sêu istorică, ca emigrările antice ale poporelor, ce veniră de locuiră Europa, sêu ca cele ale Hunilor, Goților, Vandalilor și ale altora. Emigrarea lor a fost în cete mai mari sêu mai mici, acum și atunci, în intervale mai mici ori mai mari de timp. Putem crede, că aceste emigrări s'au făcut din fatalitate, nesciind o ceta de alta, — și numai când ajunseră la locul unde îi opri fatalitatea de șortea, atunci se revădură cu mirare în noua patriă. Și nici nu emigră din unu anumit ținut, ci din mai multe și diverse. Spre acesta încâtva ne întărește atât portul, câtu mai vârtos limba.

În port, deși s'ar pară ochiului, că e uniform la toți, totuși și acesta e diferit, și decă vom scruta mai cu diligență sêu decă vom ține cont și de elementele cele mai secundare ale portului, vedem, că el nu e întru toate unu și acelaș. Bine trebuie să reflec-

tăm la împrejurarea, că Sasul ține multu la sine, la legea sa, la limba și portul sêu. Cu greu împorță în viața sa lucru străin, pe când poporul rural maghiar în astă privință stă pe unu grad mai jos. Sasul, unu popor cu carte și priu carte cu ambițiune, ține chiar ca rușine a importa în sine ceva străin. Nici nu vră să locuiescă cu alte națiuni; și deși poporațiunea săsescă, carea nu a fost liberă de jobăgia ca Sașii din districturi, a locuit și locuesce printre și cu Români, ba și cu Unguri, în comune, totuși ea și aci arată unu elementu separat. Așa și aci formeză în multe comune „Strada sa săsescă“ sêu „Săsimă“ și „In Săsim!“

De aci pucendându noi, decă vedem în poporul sas divergență în portul sêu, acesta nu este a se căuta, că dora el s'ar fi abătuț dela portul sêu și ar fi înbrățișat pe cel ală compatriților, ci este a se căuta în împrejurarea, că poporațiunea săsescă presintă acsă a diferință, fiind-că ea presintă mai multe ținuturi din Germania. În Transilvania sunt mai întău două porturi, cum amu, dice săsesc: portul Sașilor din ținutul Bistriței și cel ală Sașilor din Transilvania meridională. Apoi în acestea, decă privim tipul se-

cundar al portului, aflăm ără mai multe deosebiri și mai cu sêmă la femei, adecă la neveste. Dăr e rêu astădi în privința portului și pentru oșpeții noștri sași. S'a încuibat și între dênșii lucsul — dăr lucsul mare, ce pe multu îi face dator și bancroți, acestă patimă nu numai că le cauzează daune de avere și bani, dăr le cauzează și o abatere, ba corcire în portul lor săsesc-naționalu.

Amaru omora lucsul și nesciința pe unu popor. Ferice de națiunea, carea își inveta fii săi să se păzescă de acestea! Ea va trăi și nu se va pute nimici!...

Amu îndrăsnă a dice, că pte nici unu popor aci în Ardealu nu presintă unu jargon așa de diferit ca poporul săsesc. Sasul dela Bistrița cu greu conversază cu cel din Sibiu ori Sebeșu.

De esemplu, în ținutul Bistriței abia vei afla două sate săsesci, care se aibă asemenea nomenclatură pentru unu și acelaș cuvânt. Unii vorbesc mai originalu ca alții, unii mai în felul lor ca alții, unii mai ciudat ca alții. De esemplu în ținutul Bistriței cuvântul furcă de fên în oomuna săsescă Beșineu se dice Gofel, în Iad, altă comună, se dice Gabel, în Crainimetu și Monariu Goafil, în Budacu și Dorolea Gaabël, în

Lechința și Sangeorgiu Gebel. Sêu cuvântul lumineare, în Beșineu Kierz, în Iadu Kertz, în Crainimetu Kîrz, în Dorolea și Budacu Keeurz etc.

De unde și acesta? ără din cauzele de mai sus. Putem dice, că națiunea săsescă înfățișază aci tipul și caracterul mai multor cetăți, ținuturi și naționalități din națiunea germană.

Stând lucrul așa, nu ne mirăm de fabula care povestesc, că Sașii au venit pe sub pământu cu cetera. Va să dice Sașii au fost împinși la peregrinare și siliți să iee lumea în cap, ca și cum împinge și atrage cetera pe omu la joc; ei au emigrat, cași în urma unei puteri magice, ce ar fi fost siliți să o urmeze și carea aci se prefigurează prin musică, adecă cetera ori fluieru. Venirea lor pe sub pământu nu va să dice alta, decă venirea lor în secretu, în cete isolate și risipite, acum și atunci, fără de a soi o ceta una de alta, când numai de-odată se treziră toți la olaltă. Pte de aci să fi rēmasu vorba Sasului până aqî — în salutare, în unu locu străin, tērgu etc. : „Încă ai venit aiș?“ sêu: „Nô da inch-ai venit!“

Apoi să adăgem și aceea, că Sașii dela 1141 până la 1161 s'au totu mu-

sarcinele comune, ci și la foloșele comune.

Pot să se țipe „Dzennik Pol-sáy“ și „Csas“, — inspirat adeseori de ministrul Dunajevsky — câtă le ia gura în contra Cehilor, imputându-le, că ei sunt de vină, din cauza neprimirii pactului, decă Rutenii ceră ađi împărțirea națională a Galiciei, decă sistemul de guvernare de până acum e în pericol d'a se sdruncina și majoritatea parlamentului central în pericol d'a se descompune; pot să se mērgă cu tirania până a le contesta Rutenilor dreptul d'a stării pentru esecutarea egalei lor îndreptățiri și pentru restabilirea păcii naționale în Galiciei: sistemul de guvernare în Austria trebuie să se schimbe, chiar cu pericolul d'a se descompune majoritatea guvernului și d'a aduce după sine căderea acestuia; trebuie să se schimbe, ducându-se la îndeplinire egala îndreptățire națională și politică a tuturor popoarelor din Austria, pentru ca să se pōtă schimba și sistemul de guvernare asupra lor din Ardél, Bănat și Țara ungerescă, sēvērșindu-se și aci egala îndreptățire națională și politică.

Oră câtă s'arū sbuciuma și frământa și supremației noștri, oră câtă ar teroriza populația nemaghiară a statului prin măsură tiranice și întemnițări, egala îndreptățire națională și politică trebuie să se sēvērșescă și aci, pentru-că nu se pōte cugeta o monarhia, în care o jumătate se aibă adevărată libertate și constituționalitate, ér altă jumătate se practice absolutismul sub masca libertății și constituționalității.

DIN AFARĂ

Confederațiune balcanică.

Din Belgrad se scrie: De câteva zile se fac pertractări între guvernul sērbesc, grecesc și muntenegru pentru o procedere comună în afacerea denumirii episcopilor bulgarî din Macedonia. Cele trei guverne voescă adecă să ceră dela Pōrtă respective dela patriarchul ecumenic o compensațiune corespunzătoare. În cercurile guvernamentale sērbesci încă totă esistă dorința de a se răsturna patriarhatul dela Ipek, dér această cestiune de astădată nu se

va ventila, fiindcă se crede, că patriarchul ecumenic va fi contra acestei restaurări. Din această cauză deocamdată cei din Belgrad au intențiunea să propună la Constantinopole numai ocuparea câtor-va locuri de prelați în Serbia veche și Macedonia cu Sērbî neaoși.

Impărțirea de arme la trupele militare, care se întrerupsese, de câte-va zile se continuă.

Manevrele rusesi.

La manevrele cele mari vor lua parte și atașaii militari dela ambasadele acreditate pe lângă curtea din Petersburg. În privința acestă e de observat, că cercurile înalte la începută aveau intențiunea, să nu invite pe atașaii militari streini la aceste manevre. Generalului francesc de Boisdeffre i-se trimise o deosebită invitare din partea guvernului rusesc, ca să ia parte ca oșpe la manevrele rusesi. Din corpul diplomatic au fost invitați numai ambasadorul german generalul de Schweinitz și reprezentantul Danimarei domnului de Kjār.

Revolta în Maroco.

Din Tanger vină sciri, că 12 triburi maure au făcută o alianță și s'au revoltat în contra Sultanului din Maroco; învinseră trupele guvernului după o luptă crâncenă, luară citadela cu asalt, îi dēteră foc și măcelăriră pe toți prizonierii. Fiul rănit al comandantului Maureilor a fost esecutat între chinurile cele mai îngrozitoare. Rebelii impresoră Sepro. Sultanul plēcă cu o armată mare contra lor.

Diarele streine despre călătoria regelui României.

„Allgemeine Zeitung“ din München a înregistrat scirea lătită în public, că în unele părți se face mare casă cu visita de două zile, ce o face regele Carol al României împăratului Francisc al Iosif la Ischl, fiindcă această vizită ar ave scopuri politice.

„Allg. Ztg.“ combate părerea acestă dīcēndū, că regele Carol, în diferitele sale călătorii, de câteori a trecut prin Austro-Ungaria a făcută totă-deuna vizită împăratului Franz Iosef. Anulă acesta mergēndū în Germania, regele României profită de trecerea sa prin Viena pentru a vedē pe împărat. Pe de altă parte, se scie, că membrii familiei imperiale au fost de mai multe-ori oșpeții suveranului României. Aceste vizite reciproce

arată câtă de cordiale sunt legăturile între cele două curți, ca probă este chiar actuala prezență a regelui Carol la Ischl. Nu trebuie dér să se atribue acestei călătorii o însemnătate mai mare decătă o are și a nu căuta în ea numai de câtă un scop politic.

SCIRILE ZILEI.

Două zile memorabile. În 10 Mai anul viitor vor fi 25 de ani, de când principele Carol de Hohenzollern, regele României, s'a urcat ca principe pe tronul țării. Diarele din Bucuresc ne spun, că această zi va fi serbată în totă țera. În 5 Septemvre anul curent principele moștenitor Ferdinand împlinesc 25 de ani ai etății sale și conform articolului 76 din Constituțiunea României va avea drept de votare în senat. Așadēră principele Ferdinand va lua parte la voturile Senatului, chiar în sesiunea din toamna viitoare.

Societății pressei din Bucuresc i-a dat Administrațiunea domeniilor coronei suma de 1000 franci.

Partida moderată ungerescă. Deputatul Fenyvessy și-a dat semnă erī înaintea alegătorilor săi despre activitatea sa în dietă, tot-odată le făcū cunoscută esirea sa din opoziția moderată și alipirea sa la partida guvernamentală. Chiāmarea opoziției moderate s'a finit, dișe elū, în momentul acela, în care guvernul și-a înscris pe stindardul său marele principiu al administrațiunii statului.

Descoperire archeologică. Un proprietar de pământ din Constanța făcū nise săpături la proprietatea sa din strada Carol, fiind-că voia să zidescă o casă. Cu ocaziunea acestă dede peste un zid, probabil al unei fortărețe, care s'ar fi întins dela țermurul mării cătră partea nordică a cetății până la golful genesic. Pe diid se găsiră mai multe plăci de marmură ornamentate, care probabil, că au fost baza unui coridor de stâlpi, a unui Tōrzo femeesc de marmură fără cap și fără picior, o piatră cu sculpturi, reprezentând un soldat roman, lângă care sta un copil, care i ținea sabia în mână, și o altă piatră cu relieful unui copil cu aripi, apoi o piatră mare cu o inscripțiă grecescă.

D-l Dr. Asachi, profesor la universitatea din Bucuresc, luând parte la congresul medical din Berlin, a comunicat congresului metodele întrebuintate de d-sa la o operațiune făcută în Bucuresc, asupra unei femei pentru estirpăția ficatului. Intregul congres a primit cu mari ovațiuni metodele espuse de eminentul doctor, spune „România“.

Invitări. Reuniunea de cântări „Unirea“, invită la concertul împreunat cu teatru și balū ce-l va arangia la 18 August n. c. în sala ospetării mari din Văradia sub conducerea d-lui Romul Iorgoviciu, teolog.

Programa: 1. „Cântec festiv“, de C. Theru, arang. de Iorgoviciu Buteanu. Cor bārbătesc. 2. „Herșcu boccegiul“, monolog comic de V. Alecsandri, esec. de coristul P. Bolcea. 3. „Dor de mare!“ de I. Mureșianu, Solo, esec. de d-l I. Bogdan, acomp. de orchestru musical. 4. „Cântecul brăscelor“ de C. Hennig, arang. de Iorgoviciu — Buteanu, cor bārb. 5. „Mama Anghelusia“, cântec comic într'un act de V. Alecsandri, esec. de d-l I. Siegescu, stud. cl. VIII gimn. 6. „Marșul pompierilor“ de Kothe, arang. de Iorgoviciu — Buteanu, cor bārbătesc. Venitul este destinat bisericei rom. gr. cat. de acolo, care se edifică acum. Prețul intrării de personă: I loc 80 cr., II loc 60 cr., III loc (de stat) 40 cr. Inceputul la 8 ore sēra. —

Jumeca academică română din Gherla și giurū invită la petrecerea de vēră, ce se va arangia la 27 August n. c. în Reduta orașenescă din Gherla în favorul bisericei gr. cat. de acolo. Prețul intrării de personă 1 fl. Inceputul la 7 ore sēra. Ofertele marinimose și suprasolvirile se vor cuita în diare.

Pentru comercianți. Un tineru correspondent în limbile: francesă, germană și română doreșce a se angaja în vre-un biou sau magazin cu un salar moderat. A se adresa la administrațiunea „Gazetei“.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Reghinul sāsesc, în 12 Aug. st. n. 1890.

Onorată Redacțiune! Adunarea generală a „Asociațiunii Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ fiind convocată pentru astă-dată în Reghinul sāsesc, subscrisul află cu cale ca — în interesul On. public română, căruia zăcēndu-i la inimă binele și înaintarea noastră culturală

tatū din țera lor aci la noi, — adecă în timp de două-șec de ani.

Venirea Sasilor în aceste locuri se pune între anii 1141 și 1161.

Intēplarea cu prințeturul de șōreci dela Hameln se pune pe la 1200 sēu fōmetea din cauza șōrecilor la Vesser se intēplă cam pe acest timp. Acelu musicantū ingrōpă pe copiii din Hameln în gaura unui deal, care se astupă la dorința Musicantului. Musicantul nu a fost, decătă vre-o ființă măiēstră, un om, ce sta în ore-care legătură cu vre-unu Spiritū ori Geniu, ori că el a fost chiar Demonul.

Oră cine să fi fost el, — a fost un talent, o celebritate, o genealitate mare, — și apoi artiști cei mari, fiicare are vre-o legendă. Orfeu face petrite și lemnele să jōce, Arion făcea să jōce peșcii, Sirenele, copile cântărețe, prin dulcele lor versu atrăgeau pe mulți corăbieri la stâncosele lor locuinițe. Dēdal face aripi șie-și și fiului său; un anume Architectū din Italia face din lemn paseri cu aripi, ce sburau. Dēr apoi Mēșterul Manole?! Cine scie ce minuni se vor mai adauge sēu lega în viitor și de personă ce-a făcută turnul Eiffel dela Paris! Sēu pōte lumea în viitor va fi mai avară pent. u apote-

osarea genilor ilustre? — Va vedē, care va trăi!...

Și Hunold din Hameln, de musicant mare ce era, a putut face pe șōreci să jōce.

Și nu a putut absolut să nu fi drept! Pentru-ce și în diua de ađi și în aceste timpuri în cari materialismul nu-i mai dă gust și voia nicī pentru joc — pentru-ce unii șerpi dresați și nenea Niculae jōcă după musică? Dēr apoi calul în circū la luptă, când aude trîmbița? Și pentru-ce acestă — o lăsăm să se ni-o spună multă înțelepții naturalisti, decă cumva cade în competița lor, — decă nu, esplice-o cine pōte și cine vrē!...

În acest mit, copiii locuitorilor din Hameln nu au putut fi, decătă sēu copii ce emigrară în masse pe atunci, sēu chiar cetele de Sași, ce inundă încōce, unde și-au putut găsi și ei o patriă nouă. O, frumoșă Transilvania! pe mulți ai mai adăpostit în casa ta! Tu, pământ eroic și cu gloriă, care ai dat și pentru Romānime atâția barți — atâția Ardeleani tari în suflet și bunī la inimă, atâți Romāni cu fruntea lată! Bine a cântat despre tine poetul:

„Siebenbürgen Land der Segens,
Land der Fülle und der Kraft!“

Cetele de Sași, pōte pentru venirea lor izolată și continuativă, siliră pe omenii glumeți din aceste locuri să dīcă, că ei au venit pe sub pământ. În totu casul fabula acestă este fiica fabulei dela Hameln.

Dela anii 1161 și până la 1200, ori 1250, când se intēplă cele din fabulă la Hameln, nu este așa de mult interval de timp, înțelegem în istorie. Nu cumva acestă fabulă o-au adus din Germania chiar aceste colonii și chiar ei să o fi păstrat ca o suvenir din basmele țerei lor mame? Se pōte, că de o astfel de fabulă să fi aflată poporele conlocuitoare, căci gluma cu venirea Sasilor nu este numai în gura Romānului, ci și în a Ungurului, Armeanului, Jidanului etc.

La poporul român până ađi se cântă o poesie satirică, în care e cuprinsă fabula de șōrecii și cu venirea Sasilor pe sub pământ. O reproducem aici așa după cum am auđit-o cântându-se, bine observându, că după fiicare rēnd se dīcē aceste refrene: „Drenk Vóter, Drenk Mótter, Drenk Bróder, Drenk Zóster, Drenk! Hm, hm! hm, ihm, hm! hm, hm, hm! hm! hm! etc., Eță-o:

În Hamleșu, orașu a nostū, Drenk Vóter etc.
Mulți șōriști odat-au fostū . . .

Și de-acărur rozășie Drenk Vóter etc.
Romunēmū la sārășie „ „ „

II.
Éró Dracu 'nțelegēndū „ „ „
La tãlășiu a nostū viindū: „ „ „
A đis bine sēi plătīmū „ „ „
Că de ei ne muntuimū. „ „ „

III.
Noi amū đis că i-omū plătī Drenk Vóter etc.
Banī, ori șapă, șa pōfthī . . . „ „ „
Șōreși elū ni-a pustuitū „ „ „
Și pe elū l'amū șeluitū. „ „ „

IV.
Da dracu s'o muniatū Drenk Vóter etc.
Pe sub pomuntū ni-o bogatū, „ „ „
Sub pomuntū cu șetera „ „ „
Sē ne'nvețe șa juca „ „ „

V.
Și sub pomuntū chind am fostū Drenk Vóter etc.
Amū strigatū la Hantzi nostū „ „ „
Vino! Hantzi mai curundū, „ „ „
Sē nu romui pe su pomuntū. „ „ „

VI.
Su pomuntū cu dracu prostū, Drenk Vóter etc.
Șe dușe omenii nostū: „ „ „
Su pomuntū cu șetera „ „ „
La elū de bajocura!! „ „ „

VII.
După dīnsu am poșitū Drenk Vóter etc.
Și'n dată ni-am pominitū „ „ „
Pre o mare uliță „ „ „
În orașul Bistrița. „ „ „

P. S. Simonū.

No. 1273-1890. not.

408,3-1

Publicațiune.

Din partea subscrisei primării comunale se aduce la publică cunoștință, cumcă Miercuri în 10 Septembrie a. c. la 10 ore a. m. se va ținea în cancelaria notariatului din Branul superior licitațiune publică pentru vândarea de 2000 brađi și molivi computați în metri cubici 4349 lemne de clădire și de lucru din pădurea comunală Bărbulețu, concesă cu ordinațiunea Inaltului ministeriu regiu de agricultură din 29 Ianuarie 1890 No. 62,412/1889.

Prețulu strigării s'a statorit cu 1 fl. 50 cr. de metru cubic și doritorii de cumpărare au a depune un vadiu de 10% din suma de 3523 fl. 50 cr., care represintă acea cantitate de lemne înainte de începerea licitațiunei la mâna comisarului de licitațiune

Oferte inscrisă provădate cu vadiu și cu timbru de 50 cr. încă se primesc până la orele 10 a. m. când se va începe licitațiunea verbală.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea la acestă primăria în Moeciulă-inferior și la notariatul cercuală al Branului superior în orele oficiose în tôte zilele.

Moeciulă-inferior, în 4 Augustă 1890. Primăria Comunei.

Ioană Voiculescu, primar.

Rațu, notar.

No. 3021-1890.

406,3-1

Escriere de concursu.

Pentru 5 stipendii din fundațiunea fericitului Dr. Simeonă Ramonăi se escrie concursu cu terminulu până la 10 Septemvre a. c. st. n. inclusive, și anume:

a) usuat de Alesandru Mărgineanu clericu absolut și ascultător de filosofă în Clușiu;

b) pentru ună stipendiu de 84 fl. v. a. usuat de Alesandru Mihali rigoroșante în dre; turi, carele nu s'a legitimat despre progresulu făcutu în studie în decursulu anulu școlasticu espirat;

c) pentru trei stipendii de câte 63 fl. v. a. usuate de medicinistulu Ant niu Farcașiu și gimnasiștii Valeriu Szabo și Ioană Chirilă, dintre cari nici unulu nu s'a legitimat despre progresulu făcutu în studie în decursulu anulu școlasticu 1889/90.

La aceste stipendie pot concurge: a) numai tineri studenți miser, cari sunt născuți în Transilvania și sunt Români de nascere;

b) cari pe lângă purtare morală bună au din studie calculi de eminentă;

c) ascultătorii de medicină, de drepturi, de științele reale, precum sunt tehnica, montanistica, silvanistica, și la vr' academiă comercială, și în fine studenții în gimnasia ori în școle reale;

d) dintre concurenți voră avē preferință, în înțelesulu testamentulu,

caeteris paribus, cei de origine nobili și consăngenii piului fundatoru;

e) dela concurenți se recere, sē alături la cererile concursuale testimoni școlastice în copie autentice și nu în original, apoi carte de botez, testimoni medical, atestat de pauperitate, care sē fiă subscris de antistia comunală politică, și de parochulu concernente și întărită cu sigilulu parochial și celu comunal, precum și cu subscrierea oficiulu pretorialu, ăr în cetăț și opide cu subscrierea antistiei cetățane sēu opidane; în urmă

f) concurenții sē numescă espresu institutulă la care și unde voră sē continue științele academice ori gimnasiale.

Cererile concursuale ajustate în modul arătat sē le subșternă până la terminulu prefriptu Consistoriulu metropolitanu subsemnatu.

Concursele, cari nu voră fi asteliu instruite și nu se voră subșterne în terminulu prefriptu, nu se voră lua în considerațiune.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 12 Augustă 1890.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

II.

Escriere de concursu.

Pentru două stipendie de câte 60 fl. v. a. din fundațiunea fericitului Episcopu Ioană Bobă, usuate de gimnasiștii Eugeniu Nemeșiu, care nu s'a legitimat despre progresulu făcutu în decursulu anulu școlasticu trecut, și de

Victoră Forfota, care a obținut calculu nesuficient, — se escrie concursu cu terminulu până la 10 Septemvre a. c. st. n. inclusive.

Doritorii de a obține aceste stipendie au de a-și instrui cererile loră conformă condițiunilor espuse mai sus în escrierea de concursu pentru stipendiile ramonțiane, și pe acele a-le subșterne subsemnatulu Consistoriu până la terminulu prefriptu.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 12 Augustă 1890.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

III.

Escriere de concursu.

Cu terminulu de 10 Septemvre a. c. st. n. inclusive se escrie concursu pentru două stipendie de câte 70 fl. din fundațiunea fericitului Gavrilă Vaida, usuate până acum — numai în sumă de câte 60 fl. — de juristulu Clemente Barbul și gimnasiștulă Ioachim Munteanu dintre cari nici unulu nu și-a legitimat progresulu făcutu în decursulu anulu școlasticu espirat.

Cei cari doresc, sē obțină aceste stipendie, au de a-și instrui cererile sale conformă condițiunilor espuse în escrierea de concursu pentru stipendiile ramonțiane, și a-le subșterne subsemnatulu Consistoriu până la terminulu prefriptu.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 12 Augustă 1890.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Iunie 1890.

Table with multiple columns showing train routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Telusa, etc.) and departure/arrival times. Includes a note at the bottom: 'Nota: Numerii încaudrați cu linii grōse însemnăză orele de nopte.'